Vereniging voor Natuurbescherming Zuidwolde en Omgeving

NATUURGENOTEN

No. 69
sept. 2024

Veel jeugdactiviteiten
Nominatie Groene anjer

MARCO OPTIEK

BRILLEN
LENZEN
OOGZORG

Hoofdstraat 95 | 7921 AE | Zuidwolde | 0528-373575
info@marco-optiek.nl | **marco-optiek.nl**
Marco Optiek

mitra

MITRA Slijterij Visser
Hoofdstraat 68, Zuidwolde Dr.
0528 372433

GESPECIALISEERD IN WHISKY'S EN SPECIAAL BIEREN

Ma. 11.00 - 18.00 u
Di. 09.00 - 18.00 u
Wo. 09.00 - 18.00 u
Do. 09.00 - 18.00 u
Vr. 09.00 - 20.00 u
Za. 09.00 - 18.00 u
Zo. 12.00 - 17.00 u

www.mitra.nl

100% lokaal
100% duurzaam

Reestdal Energie, van de bevolking voor de bevolking.
Een energiecoöperatie uit uw regio.

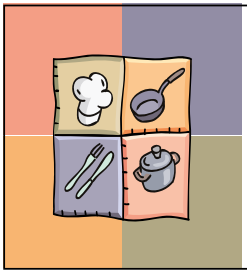
- Het leveren van de meest duurzame energie voor de particuliere en zakelijke markt
- Advies verduurzaming eigen woning of bedrijf
- Levering zonnepanelen
- Investeren in lokale projecten

VanOns
ReestdalEnergie
06-12455573 • reestdal-energie.nl

GEBR. HAAR
Burg. Tonckensstraat 51
7921 KB ZUIDWOLDE
Tel.: 0528-371767

Een greep uit ons assortiment:

Afrasteringsmateriaal
Gereedschappen
Klompen-Laarzen
Installatiematerialen
Tuingereedschappen
Ladders-Trappen
Zweedse muilen
IJzerwaren
Hordeuren
Raamhorren

Partyservice Steenbergen

Voor al uw hapjes, salades en buffetten
Bernhardlaan 35 - 7921 CE Zuidwolde - Tel. 0528-372304
www.partyservicesteenbergen.nl

HAGECA reclame
WWW.HAGECA.NL
INDUSTRIEWEG 14d ZUIDWOLDE T. (0528) 373 815

Ook door ons geleverd de full-color borden van het "Vlinderommetje"

Frees / graveerwerk...
Full color printing...
Beletteringen...
Lichtreclame...
Gevelletters...

VERENIGING VOOR NATUURBESCHERMING ZUIDWOLDE E.O.

Bestuurs-samenstelling:
voorzitter: vacature

secretaris van bestuur
Dhr. Bas Slot
Email: rsslot@gmail.com

Penningmeester:
Dhr. Geert Smid
Willem Moesweg 15
7924 PA Veeningen
Penningmeester@natuurverenigingzuidwolde.nl

Lid van bestuur
Mevr. Tineke Bos
Tel. 0653872049

Lid van bestuur
Dhr. Albert Heere
Email albertheere@gmail.com

lid van bestuur
Dhr. Dick Hein
Email: janniedickhein@gmail.com

lid van bestuur
Mevr. Mieke Holtmaat
Email: Mieke_holtmaat@hotmail.com

Lid van het bestuur
Dhr. Bert Hilferink

Kandidaat bestuurslid
Mevr. Irmgard Ballast
iballast@xs4all.nl

Nieuwsbrief
Dhr. Carl Maurits
Email: carlgem@gmail.com

Bezorging Natuurgenoten
Mevr. Wilma Huiskes
Tel. 0528-373125

Vormgeving en opmaak Natuurgenoten
Drukkerij van Dijk, Meppel

Foto's van Joop Verburg tenzij anders vermeld

Bij de voorplaat.
Liefdevolle handen om een jonge Steenuil.
(Roelof Nijboer)

Colofon	03
Van het bestuur	04
Onderscheiding Wolter	05
Irmgard Ballast stelt zich voor	06
Samenwerking met de gemeente	06
Natuurlijk Zuidwolde	07
Karpers	14
Interview Bram Luten	15
1 mei Wildpluk met Olga	17
Jaarvergadering	18
Naar excursie Zwarte gat	19
Vroege vogels excursie Dwingelderveld	20
Giften	20
Activiteiten najaar en winter	21
6 juni Wandeling Vlinderommetje	25
8 mei Papier maken en 15 mei verf maken	26
11 mei Broeihopen maken	27
11 juni Slootjesmiddag	28
25 juni Bijensfari	29
31 juli Boerderijfietstocht	30
Nestkastroute Zuideresweg	31
Zoekplaatje	32
Nestkast routes	33
Afsluiting nestkastcontrole	34
Ecoducten	34
Plantenwerkgroep	35
Roofvogels in Zuidwolde	36
Onze Steenuilen	37
Steenuil ringen	38
Uilskuikens geringd	38
Bijzondere libellen in Zuidwolde	39
Vijgenskeletteermot	42
Werkgroep landschapsbeheer	42

NATUURVERENIGING ZUIDWOLDE

Website: www.natuurverenigingzuidwolde.nl email: info@natuurverenigingzuidwolde.nl
Rekeningnummer IBAN: NL83INGB0004398446
Dit nummer van Natuurgenoten is ook te zien op de website van onze vereniging.

Beste leden van onze Natuurvereniging

Tijden veranderen. U bent gewend 2x per jaar Natuurgenoten te ontvangen en al 30 jaar elke uitgave te beginnen met het voorwoord van de voorzitter. Dat is vanaf deze keer anders. Een nieuwe voorzitter is er nog niet, de nieuwe Natuurgenoten met een voorwoord wel. Het bestuur is nog druk bezig met het zoeken naar een nieuwe voorzitter. Dus mocht u interesse hebben, wij vertellen u er graag meer over. Wat niet verandert, en daar zijn wij enorm blij mee, is de betrokkenheid bij de natuur en vereniging in ons mooie dorp. En er is veel om trots en zuinig op te zijn. Wie een rondje door en om het dorp loopt of fietst zal het niet ontgaan dat wij echt een groene en kleurrijke omgeving hebben. Niet alleen groen is belangrijk, kleur ook, want kleur betekent bloemen, en die zijn voor insecten en daarmee voor alle dieren die van insecten leven, minstens zo belangrijk. Iedereen leest en hoort vaak dat het slecht gaat met de natuur. En dat het vroeger beter was gesteld. Je zou er moedeloos van kunnen worden. Maar dat doen wij Zuidwoldigers natuurlijk niet. Wat doen wij wel? Nou, aan alle kanten merken wij dat er mensen zijn die zich willen inzetten voor de natuur. Ieder op zijn of haar eigen vierkante meter. Zo plant de ene zijn tuin vol met waardevolle bloemen, zijn er mensen die een insectenhotel plaatsen, doen de kinderen van de ander mee met activiteiten van de verenging, gaat de gemeente mee in duurzaam bermbeheer en zijn er heel veel mensen direct en indirect betrokken bij het reilen en zeilen van de vereniging. Al die inspanningen leiden door bescherming en behoud van natuur voor veel mooie en bijzondere waarnemingen. Welke dat zijn, dat leest u allemaal in deze Natuurgenoten. Maar met plezier kan gemeld worden dat in het Schoolbos een paartje Wespendieven twee jongen hebben grootgebracht. Ook de Rode wouw heeft weer jongen uitgebroed, die inmiddels geringd zijn en ook de Steenuilen hebben het redelijk goed gedaan.

Wat ook zeer bijzonder is om te vermelden, is dat onze Natuurvereniging Zuidwolde één van de drie genomineerde organisatie is voor de Groene Anjerprijs van de Drentse afdeling van het Cultuurfonds. Uit maar liefst 9 aanmeldingen zijn wij overgebleven. Die nominatie is vooral gebaseerd op ons 50-jarig jubileum en alle activiteiten die wij vorig jaar hebben ondernomen. Om in aanmerking te komen voor de hoofdprijs van € 5.000,- moet er een ambitieplan ingediend worden over de besteding van het prijzengeld. In ons ambitieplan leggen wij de nadruk op de educatie van de jeugd. Daarbij willen we niet alleen de activiteiten voor de basisschool-jeugd verankeren en uitbreiden, maar ook actief worden om de oudere jeugd bij de vereniging te blijven betrekken. Het is in ieder geval een nominatie om trots op te zijn.

Heel veel leesplezier gewenst.
Bestuur Natuurvereniging Zuidwolde.

Wolter Moorman is benoemd tot lid in de Orde van Oranje Nassau!

Op 26 april is Wolter, samen met acht andere inwoners uit de gemeente de Wolden onderscheiden als lid in de Orde van Oranje-Nassau. Wolter heeft zich jarenlang met hart en ziel ingezet als vrijwilliger voor diverse organisaties. Met zijn gepassioneerde tomeloze inzet voor de verbinding van mensen natuur,heeft hij op dit gebied zeker invloed gehad op andere mensen. Meer dan 30 jaar is hij betrokken geweest bij Landschapsbeheer Drenthe, waarbij hij een belangrijke rol speelde bij o.a. de Natuurwerkdag. Verder de Natuurvereniging Zuidwolde, waar hij 20 jaar bestuurslid is geweest en aan veel activiteiten meedeed. Ook bij de Lokkerij in de Wijk was hij aanwezig voor het onderhouden van de ooievaarsnesten en hand en spandiensten. Met zijn passie voor natuur heeft hij vele jaren als gids excursies geleid bij Natuurmonumenten. Vanaf het begin in 2012 is Wolter kartrekker geweest in de organisatie voor de Fruitpersdag van Zuidwolde. Ook is hij als bestuurslid en hulp bij educatieve activiteiten jaren actief geweest bij de Stichting Dierenpark Tonckenshuys. Dit geldt eveneens voor Reestdal Energie, waar hij naast bestuurslid ook energiecoach was. Tenslotte verzorgde hij jarenlang tochten met een huifkar voor cliënten van Visio. Al deze organisaties zien Wolter als een vriendelijke man die altijd klaar staat om te helpen en waar je elke keer weer een beroep op kunt doen. Op vrijdag 26 april werd Wolter, omringd door familie en vrienden, volledig verrast met deze bijzondere gebeurtenis. Burgemeester Inge Nieuwenhuizen reikte de onderscheiding uit namens de Koning in het gemeentehuis van De Wolden. Op de vraag hoe hij het vond, was zijn antwoord: ‘Heel verassend, maar mooi!’.

Mart Krook

Kennismaking met Irmgard Ballast, kandidaat bestuurslid Natuurvereniging

Ik hou van veel dingen (ik noem maar even wat: gedichten, beeldende kunst, de bergen, Latijn en (vooral) Grieks, genealogie en oude landkaarten, ….) en ja, ik hou ook van natuur. Vanwege de natuur kwamen we (echtgenoot Jan en ik) eind 2022 in Zuidwolde te wonen. Voor sommige westerlingen een hele overgang, maar ik kwam al van jongs af aan op de Wildenberg, omdat mijn grootouders in de buurt woonden. Ik had me er van tevoren geen voorstelling van gemaakt hoe dat zou gaan met die natuur. Ik dachteigenlijk dat ik elke week dan wel een relaxed rondje in de natuur zou gaan lopen. Maar zo werkt dat dus niet in Zuidwolde. Binnen de kortste keren zat ik in de plantenwerkgroep te luisteren naar argumenten waarom een plantje geen veenwortel maar perzikkruid is. En hoewel ik na een keertje kijken bij de WFD had geroepen dat ik niet zo'n fanatiekeling zou worden als zij daar, inventariseer ik nu toch ook kilometerhokken in Drenthe, gewapend met een loepje en de Heukels' Flora. Ik blijk ook blij te worden van paddenstoelen. Dus ga ik mee met excursies van de PWD en speur ik naar bijzondere exemplaren, breek ze af om de onderkant te fotograferen, eraan te ruiken of om er een miniem hapje van te nemen. Er gaat een wereld voor me open. Ik ervaar zoveel meer! Ik kende het Reestdal, maar dat ik op de Takkenhoogte sta in een vaal zonnetje en me omringt weet door talloze grijze zandbijen, die alleen oog hebben voor hun eigen holletje (of voor een vrouwtje)! Dat is magistraal. Ik heb altijd in het onderwijs gewerkt, aanvankelijk in het voortgezet onderwijs, maar later met hoogbegaafde kinderen in het basisonderwijs. Het enthousiasmeren van kinderen en jongeren vind ik nog steeds leuk. Ik hoop als bestuurslid nog meer betrokken te zijn bij het educatieve deel van deze mooie Natuurvereniging.

Irmgard Ballast

Samenwerking met de gemeente

Voor de Natuurvereniging blijft samenwerking met de gemeente belangrijk. Jaarlijks vinden gesprekken plaats die te maken hebben met natuur, milieu, bestemmingsplannen en bouwplannen. Wij vinden het belangrijk dat er in een open en constructieve manier gesproken wordt over deze onderwerpen. Dus niet klagen of schoppen maar samenwerken. Zo zijn wij de afgelopen tijd uitgenodigd om te praten over de bouw en inrichting van de plek waar de oude bibliotheek staat en over de inrichting van het terrein rond het Wolderhuus. Het is fijn dat we daar als Natuurvereniging over kunnen meedenken.

Dick Hein

Natuurlijk Zuidwolde

Ook in de afgelopen tijd kregen we een stroom van meldingen en foto's van bijzondere en opvallende dingen in de natuur. Wat is het mooi dat we al die waarnemingen hier met elkaar kunnen delen. Ik kan niet alle meldingen opnemen en sommige staan wel op de website, maar alle berichten blijven welkom.

Vogels

Het is altijd mooi om de eerste voorjaarsgeluiden door te krijgen zoals de eerste kenmerkende roep van de Wulp die Arie-Leen van Schoonhoven dat doorgaf van de Lubbingeweg. Roelof Nijboer vond op 17 maart op Ten Arlo een kievitsei.

Kievietsei Roelof Niijboer

Vast wel het eerste in Zuidwolde. Traditioneel is ook de gebeurtenis bij het ooievaarsnest op de volkstuin. De Ooievaars waren er vroeger dan ooit en ook dit jaar zijn weer twee jongen grootgebracht op dit nest ondanks de vele regen. Bij Geert en Laura Smid had de Haagbeuk in de tuin kennelijk enorm veel vruchten want de hele dag in maart was een groep Appelvinken op de grond op zoek naar voedsel.

Appelvink (Geert Smid)

Een van die Appelvinken vloog tegen het raam maar in de verwarmende handen van Geert, knapte hij al snel op en kon weer wegvliegen. Ook Albert Pol stuurde foto's van Appelvinken bij zijn huis. Van Alida van de Vegt kreeg ik bericht dat in een Beukenboom bijna tegen hun huis aan een Bosuil jongen had grootgebracht.

Bosuiljongen bij Alida van de Vegt

Het lukte om de jongen op de foto te krijgen tussen de bladeren en takken door. Bij de Takkenhoogte is op de plek waar Philip de Brabander e.a. een paar jaar geleden een speciale steile wand heeft gemaakt voor de IJsvogel, ook dit jaar weer succes geweest want meermalen zijn er dit jaar jongen uitgevlogen.

IJsvogel duikt naar visje (Martin Beekwilder)

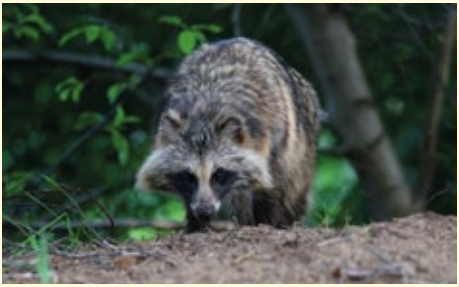
Het was ook mooi dat in een kunstzinnig huisje aan de voorwand van Buningshof een paartje Gekraagde roodstaart jongen heeft grootgebracht. Je kon pa en ma regelmatig zien aanvliegen met voedsel. Over bijzondere roofvogels komt elders een bericht.

Gekraagde roodstaart

Zoogdieren

Meestal zijn we daar snel klaar mee, maar deze keer zijn er een paar bijzondere meldingen. Hoewel het wat verder weg is, geef ik de waarneming van Frits Kruizinga toch door. Hij zag namelijk bij Diependal de Wasbeerhond.

Wasbeerhond (frits Kruizinga)

Hij maakte er ook nog een prachtige foto van en deel die graag in Natuurgenoten. Ook een zeldzame waarneming deed Klaas Blanksma die notabene op het terras bij de boerderij van de Wildenberg een Boommarter zag die zich tegoed deed aan de pruimen in de pruimenboom. Hij maakte nog snel een foto van het dier. Dat lukt de volgende dag niet toen die Boommarter met 2 jongen weer in de pruimenboom zat.

Boommarter (Klaas Blanksma)

Binnen de kortste keren was de pruimenboom leeg en lag het terras bezaaid met pitten. Op zich zijn Reeën niet zo zeldzaam, maar wanneer je in je eigen tuin een reegeit ziet die langdurig achterna gezeten wordt door een reebok is het wel special. Johan van Arragon overkwam dat en hij maakte er een film van die te zien is bij werkgroep zoogdieren op de site.

Planten

Planten komen i deze rubriek niet vaak ter sprake, maar de melding van Blauw walstro was wel bijzonder.

Blauw walstro (Gerrie de Lange)

Het is een plantje dat je vaker op de rijke grond en langs de kust vindt, maar in Drenthe is het zeldzaam. Het werd gevonden bij een excursie van FLORON, waarbij deelnemers leerden hoe ze bermen kunnen inventariseren op planten. Extra mooi was dat de vondst gedaan werd bij Idylle dat toch een van de allermooiste plekken voor wilde planten van deze omgeving is. Gerrie de Lange maakte de foto.

Dagvlinders

De eerste meldingen van dit jaar waren begin maart en Ineke Smit was een van de eersten om de aanwezigheid van (natuurlijk) de Citroenvlinder te melden. Vervolgens kreeg ik meldingen van vossen die allemaal van de Grote vos bleken te zijn.

Grote vos (A. vd Hoek)

Foto's daarvan stuurden Pieter Zwaan en Arjen van den Hoek en zelf zag ik ze in de Vlindertuin en bij Buningshof) Het hele jaar heb ik nog niet één Kleine vos gezien die 20 jaar geleden toch tot onze meest algemene tuinvlinders behoorde. Het wordt steeds waarschijnlijker dat overmaat Ammoniak de oorzaak is van het verdwijnen. In mei kreeg ik één melding van de Koninginnenpage van Lyda Klaassen aan de Egge. Verder zijn er geen meldingen geweest en zelf heb ik ook geen Koninginnenpage gezien. Sander Lelieveld uit Fort stuurde een foto van een rups en tot mijn eigen verrassing vond ik ineens 3 rupsen van deze prachtvlinder in de volkstuin; Een op Pastinaak en twee op Venkel. Toch is ook landelijk duidelijk dat dit het slechtste dagvlinderjaar tot nu toe is geweest.

Koninginnepage - Lyda Klaassen

Rups Koninginnenpage (Sander Lelieveld)

Heel weinig zandoogjes en Zwartsprietdikkopjes. Geen Kleine parelmoervlinders en slechts één Bruin blauwtje terwijl ook het eerder zo algemene Icarusblauwtje slechts een paar maal is gezien. Lichtpuntje is dat ik eind juli bij de Vlindertuin een Geelsprietdikkopje kon fotograferen die ik voor het laatst in 2013 in het Reestdal had gezien en meer dan 20 jaar geleden in de Vlindertuin.

Geelsprietdikkopje

Nachtvlinders

Het nachtvlinderonderzoek is ook het afgelopen haf jaar doorgegaan, al was het resultaat door het koude en natte weer wel heel beperkt. Bijzondere foto's maakte Maud Maas Geesteranus ook dit jaar weer van de complete levenscyclus van Nachtpauwoog en Ringelrups; allemaal uitgebreid te zien via de website.

Nachtpauwoog (v) MMG

Zij fotografeerde ook het uitkomen van de poppen van de Teunisbloempijlstaart. Vorig jaar kreeg zij daar de rupsen van van Chris van der Veer van de Bazuinerweg. Ze zijn bij haar verpopt en in juni kwam de vlinder uit. Na de fotosessie heeft ze die teruggebracht naar de Bazuinerweg. Supergoed gedaan.

Ringelrups legt eitjes in snoeren rond een tak (MMG)

Ik maakte zelf voor de website een overzicht van een paar mooie micro-nachtvlinders. Hoe klein ze ook zijn, hun kleuren en vormen zijn vaak verbazingwekkend mooi.

Teunisbloempijlstaart (Maud Maas Geesteranus)

De Oranje dwergbladroller is een vrij zeldzaam kleinood dat ik op een dag zowel in het Steenberger Oosterveld als in de Vlindertuin op de bloeiende Berenklauw zag.

Oranje dwergbladroller (vlt 2)

Monique Timmerman van de Ommerweg zag een beestje uit de eikenboom vallen en stuurde daarvan een foto. Het bleek de rups te zijn van de Gele eenstaart.

Rups Gele eenstaart Monique Timmerman

De vlinder is vrij algemeen maar doordat de rups hoog in de eikenboom foerageert zie je die vrijwel nooit. Het is bovendien een beestje met een bizar uiterlijk maar wel met –inderdaad- één staart. Op de volks-

tuin vond de familie Mulderij de prachtige rups van de Zuringuil.

Rups Zuringuil

Overige insecten

Het is leuk dat er steeds vaker op andere insecten gelet wordt: op bijen, vliegen , kevers, wantsen , wespen, sprinkhanen. Er is zoveel verscheidenheid en variatie en alles heeft zijn eigen plek in het ecologisch systeem. Je kunt je hart er aan ophalen. Vooral over libellen is veel nieuws; daar maken we dus maar een apart bericht over, dat verderop te lezen is. Een fraaie foto stuurde Monique Blaak van een parend bijenpaar. Het gaat om de Rosse metselbij die in maart uit de broedcellen komt en foerageert op de wilgen.

Copula rosse metselbij (Monique Blaak)

Eerst komen de mannetjes en later de vrouwtjes en dan moet er natuurlijk gepaard worden. Metske van der Maar fotografeerde bij de Takkenhoogte een zeer zeldzame bijensoort: de Donkere dubbeltand.

Donkere dubbeltand (Metske vd Maar Takkenhoogte)

Dat is een parasiet van de Roodscheenzandbij; ook al een zeldzaamheid. Die moet dus daar ook leven, maar die is nog niet gezien. Bij de Vlindertuin fotografeerde ik de Slobkousbij.

Slobkousbij op Grote wederik

Die haalde stuifmeel van de Grote wederik. Dat is dan ook de enige plantensoort waar deze bijensoort stuifmeel van weghaalt. Mooie onderlinge afhankelijkheid. Bij Buningshof zag ik voor het eerst de Gewone vilbij, die voedsel zocht op Jacobskruiskruid.

Gewone viltbij in Steenberger Oosterveld

Een prachtige bijensoort met grijze ogen en witte banden op het achterlijf. Goudwespen behoren tot de allermooiste insecten. Ze hebben felle iriserende kleuren maar ze zijn erg beweeglik dus moeilijk op de foto te krijgen. Van Arjen van den Hoek kreeg ik een foto van twee parende Goudwespen in een bloem.

Goudwesp parend (AvdH)

Mooie plek….. Ik fotografeerde een andere bijzondere soort met veel meer rood dan gewoon. Die wordt ook wel Juweelwesp genoemd.

Juweelwesp

Regenbooggoudwesp (Bert Hooyer)

In juli kreeg ik een foto van Bert Hooyer van de Regenboog-goudwesp, ook al zo'n prachtig gekleurde soort. Arjen van den Hoek stuurde een foto van een insect, dat bij hem op het raamkozijn zat. Het bleek te gaan om de Eikenkameelhalshoutwesp.

Eikenkameelhalshoutwesp (A.van den Hoek)

Leuk woord van scrabble , maar toch een bestaand dier al wordt die niet vaak gezien. Hij fotografeerde ook nog een Wolkever die op de garagedeur zat.

Wolkever (Arjen vd Hoek)

Die naam is heel logisch. Ook de kever die Martine Visscher bij de Zuiderhof op de foto zette wordt niet vaak gezien. De naam daarvan is ook vanzelfsprekend: Neushoornkever. Dat is een van onze grootste kevers. De larven worden groot in de warme omgeving van broeierige hopen met plantenresten.

Neushoornkever (Martine Visscher) bij Zuiderhof

Paddenstoelen

Van Lejo Floor kreeg ik een foto waar de band van de natuurvereniging met de natuur nadrukkelijk in beeld komt. Elfenbankjes boven het bordje van onze vereniging op een van onze banken.

Lejo Floor Bank NVZ met paddenstoelen

Roodgerande houtzwam Steenberger Oosterved (Leo Floor)

Dicht daarbij fotografeerde Lejo ook de Roodgerande houtzwam op een spar. De meest bijzondere vondst was al vroeg in maart op de begraafplaats waar wij bij een zoektocht naar korstmossen een stel halfvergane Vingerhoedjes tegenkwamen.

Vingerhoedjes

Het was een nieuwe vondst in de rij van bijzondere soorten schraallandpaddenstoelen. De hoedjes zitten als een vingerhoedje om het steeltje heen. Een soort die veel weg heeft van de kluifzwammen die tot diezelfde groep horen is de Voorjaarskluifzwam, maar dat is een heel ander geslacht.

Voorjaarskluifzwam

Irmgard Ballast vond ze in het bos bij de Ekelenberg. Nina Oostwoud stuurde een foto van beukendopgeweizwammetjes. Dat zijn kleine paddenstoelen die alleen op beukendopjes groeien en die verteren. De herfst, de nieuwe tijd van paddenstoelen breekt binnenkort aan. Ga vooral op zoek en geniet er van. Je kunt ook op 5 oktober mee op excursie!

Beukendopgeweizwam (Bart Pijper Dickninge)

Reptielen en amfibieën

Hilbert Prins gaat dagelijks wandelen met de hond en komt vaak over ecoduct Suthwalda. Al verschillende keren heeft hij daar Adders gezien en maakte een maal een prachtfoto.

Adder (Hilbert Prins)

Een andere prachtfoto werd gemaakt door Martin Beekwilder van de zwemmende Ringslang bij Diependal. Ik heb nog nooit een melding met foto gezien van een Ringslang in het gebied van De Wolden ten zuiden van de A28.

Ringslang zwemmend (Martin Beekwilder) Diependal

Dat werd anders toen Gerbert Adema een foto stuurde van een Ringslang bij de kruising van de Tonckensstraat en de Kerkweg. Weliswaar was de Rongslang doodgereden, maar niettemin, hij was er. Dat maakt de aanleg van broeihopen voor Ringslangen ineens veel kansrijker.

Overig

Tenslotte stuurde Lyda Klaassen en foto van een slak die geheel leek mee te doen met de oranje voetbalgekte (toen Oranje nog niet was uitgeschakeld) en later het oranje-enthousiasme rond de Olympische spelen: Naaktslak in oranje outfit.

Het is enorm leuk en stimulerend dat er telkens mooie waarnemingen worden ingestuurd, die we op de website en in Natuurgenoten kunnen delen. Ga er vooral mee door.

Voetbalslak (Lyda Klaassen)

Joop Verburg

Karpers bij Idylle

Met verdriet zie ik dat domme mensen weer karpers hebben gevangen en losgelaten in een natuurgebied. Eerder zagen we dat bij de Entekoele waar ze met veel moeite weggevangen zijn. Bij Idylle dat juist bedoeld is om in schoon water veel waterdiertjes tot ontwikkeling te zien komen, zwemmen 4 grote karpers rond. Deze reuzen woelden de bodem om en maken dat het water troebel wordt en versmeert. Wanneer mensen karpers na de vangst weer willen loslaten, doe dat dan op de plek waar ze gevangen zijn!!!

JV

Bram Luten, natuurmens vanaf zijn jeugd

Bram Luten

Ik ben op bezoek bij Bram Luten en spreek met hem over zijn band met de Natuurvereniging Zuidwolde. Ruim 50 jaar geleden bedacht een groepje mensen op advies van de inmiddels overleden Bert Blaauw, voorzitter van de natuurbeschermingsvereniging Staphorst-IJhorst dat het goed was om ook in Zuidwolde een Natuurvereniging op te richten. Jan Tissing en Willemien Brouwer en Geert Lubberink waren de voortrekkers. In die tijd was steeds duidelijker geworden wat voor schadelijke gevolgen een algemeen gebruikt bestrijdingsmiddel DDT op de dierenwereld had. Veel roofvogels gingen in grote aantallen dood. De oprichters richtten zich met name op de vogelbescherming en op natuureducatie van de jeugd. Jan Tissing van was hoofd van de basisschool de Zwermkorf (nu opgegaan i n Het Groene Hart) en hij besteedde veel aandacht aan de natuur. Willemien gaf enorm veel aandacht aan inventarisatie van vogels en met name de zwaluwtellingen heeft ze tot op hoge leeftijd volgehouden. In het eerste bestuur zat ook een boer uit Linde: Bram Luten. Bram woont aan de Linderweg in Linde. Hij is geboren in de boerderij aan de Ommerweg waar nu de Sauna is en later trouwde hij met Betsie Drogt die opgroeide in de boerderij in Nolde waar nu Reinier en Roelinda Havinga wonen. Ik had een gesprek met Bram en hij vertelt dat hij altijd een natuurmens is geweest.

Als klein jongetje was ik al onder de indruk van al die vogels in het vrije veld. We kunnen ons nu nauwelijks voorstellen hoe dat was. De Kieviten, Grutto's, Wulpen en Tureluurs waren in grote aantallen aanwezig en wanneer wij in het veld aan het werk waren vlogen ze ons in de broedtijd om de kop en de enkele Buizerd die naderde werd door een wolk aan weidevogels weggejaagd. Ik weet nog goed hoe ik met de weidevogels begaan was. Als kleine jongen al keek ik waar de jonge kieviten heen gingen en wanneer ik zag dat ze de ouders wilden volgen om in een dras weiland verderop te komen en daarbij door een steile oever niet uit de sloot konden komen, hielp ik ze daaruit en bracht ze naar de ander kant. Bij het werk op het land werden de nesten ontzien en ik heb heel wat keren jonge weidevogels en eieren in mijn binnenzak gehad wanneer ik aan het ploegen was. Wanneer ik een stuk gedaan had, maakte ik nieuwe nestkuiltjes met wat strootjes er in en dan legde ik de jongen of de eieren weer terug. Er vloog van alles rond. Ook Watersnippen die in de lucht zo'n mekkerend geluid kunnen maken. En Leeuweriken, overal Leeuweriken. De nestjes waren nooit te vinden maar ze lagen altijd wat dieper waardoor je er met de maaibalk meestal overheen maaide. Er waren ook veel soorten die je nu niet meer ziet. Patrijzen, Kwartels en zelfs de Kwartelkoning. Wat we ook veel

hadden , waren Adders. Ik geneer me nu wel om dat te vertellen, maar toen ik jong was, gingen we op pad om Adders dood te knuppelen. Adders waren slangen en met onze bijbelse opvoedingwaren die toch ook het begin van alle narigheid. Er waren er zoveel en wanneer je heel voorzichtig door het terrein liep kon je er vlakbij komen. We zochten ook eieren. Eieren van Eksters, Gaaien, Kraaien, Spreeuwen, Eenden, Duiven. We klommen in de hoogste bomen om aan de eieren te komen en die werden allemaal opgegeten. Wanneer bij het uithalen een ei brak slurpte je dat zo op. Spreeuwen broeden ook wel in holtes in bomen en met mijn kleine armpjes kon ik ze er toch vaak wel uitvissen. Maar een keer ben ik goed vast komen te zitten en met heel veel moeite weer losgekomen. Daarna gebruikte ik een sleef (pollepeltje)We maakten ook een verzameling van uitgeblazen eieren. Ze zaten in een kist onder mijn bed. Mijn moeder heeft ze ooit meegegeven aan een leraar uit Rotterdam, die ze aan zijn leerlingen wilde laten zien. Ik had er toch wel wat verdriet van, want ik heb ze nooit weergezien. Er waren ook vogels waar je de nesten niet van uithaalde, Zwaluwen werden ontzien en ook Ransuilen, maar ik weet nog wel dat we in de boom er naast klommen om eerst de witte pingpongballen te zien en later de witte jongen. Ik ben wel vaker uit de boom gevallen…. Eenmaal had ik geluk, toen viel ik in een braamstruik, dat veerde wat, maar die stiekels!! Wanneer ik viel, hapte ik soms een poosje naar adem, maar het is verder steeds goed gegaan. Ja, ik ben ook gek op planten. Wanneer wij op vakantie gaan (meestal naar Schiermonnikoog) neem ik altijd rijpe zaden mee en Betsie droogt die dan en later strooi ik dat dan uit op het landgoed. Daardoor staan bijvoorbeeld overal Ratelaars. Parnassia is een van mijn favoriete soorten, maar die is inmiddels weer verdwenen. Ook inheemse soorten zoals Pinksterbloem, Ogentroost en Vogelpootje vind ik prachtig. Weet je wat ook mooi is, dat er dit jaar een zwerm Honingbijen is neergestreken in een lege steenuilenkast. Wat mij betreft mogen ze daar lekker blijven.

Ja het landgoed van Bram, dat kwam zo: Bram was eerst boer met vee en akkerbouw en later alleen met akkerbouw. Daarnaast was Bram ook loonwerker en dan moest je ook met de spuitwagen rond. Wanneer hij tegen de wind in moest, ging dat wel, maar van de wind af kwam er veel geel gif op zijn lijf en hij kreeg daar steeds meer een hekel aan. Vaak zette hij met de wind mee de spuit dan uit. Maar op een gegeven moment hebben Betsie en hij een besluit genomen en zijn ze met het bedrijf gestopt . Er was een subsidieregeling voor de aanleg van een landgoed en daar hebben zij gebruik van gemaakt. Bram heeft in totaal 180.000 bomen geplant op 30 hectare. 6000 Bomen per hectare. Allerlei soorten in groepen. Eiken, Beuken, Sparren, Zachte berken, Ruwe berken enz. Dat landgoed onderhoudt Bram nog altijd zelf. Paden vrij houden, bomen dunnen en nestkasten bij-

Bloemrijke bio-boomgaard met Paardenbloemen en Pinksterbloemen

houden. Ook de boomgaard met zo'n 200 hoogstamfruitbomen met voornamelijk oude appel-, peren- en pruimenrassen snoeit en onderhoudt Bram nog allemaal zelf. Het gras onder de bomen maait hij pas laat want de meeste jaren brengen Reeën er een jong groot en dat moet je dus met rust laten. Hij geniet van de Torenvalken in het gebied, van de Kerkuilen in de schuur en de Boerenzwaluwen onder het schuurdak. In de metalen theepot in de tuin broedt ieder jaar een Gekraagde roodstaart met die prachtige blauwe eitjes. Puttertjes, Geelgorzen, Sijsjes en Goudvinken, allemaal zijn ze regelmatig in de tuin te zien. Je merkt aan alles wat een liefde voor de natuur hier is. En wat vind Bram van de Natuurvereniging nu?

Ik ben blij met de vereniging die nog steeds bestaat en zoveel dingen doet met zoveel leden en vrijwilligers. Het is ook heel fijn dat de Natuurvereniging zo heeft meegeholpen om te zorgen dat het ecoduct bij Linde niet gestoord wordt door een fietspad. Dat is heel waardevol. Wij blijven de natuur van harte ondersteunen en wij zijn gelukkig samen en wij genieten van onze omgeving, van alle dingen om ons heen; ook de kleine.

Bram, hartelijk bedankt voor dit gesprek en de Natuurvereniging wenst jou en Betsie nog heel veel jaren van geluk op jullie mooie plek.

Joop Verburg

Een middag wildplukken

Mijn moeder, Suze en ik werden 1 mei warm welkom geheten voor de wildpluk wandeling. Letterlijk en figuurlijk… het was prachtig warm weer en Er stonden verschillende theetjes klaar en limonade. De kinderen kregen en A4-tje met daarom verschillende planten die ze konden zoeken tijdens de wandeling. Olga de Lange vertelde uitgebreid over de verschillende planten en er werd onderweg ook geproefd. Suze vond vooral de veldzuring erg lekker. Tijdens de wandeling ook nog heerlijk met de voeten door het water gewandeld , vooral favoriet bij de kinderen! Na de avontuurlijke wandeling was het tijd om de wildpluk oogst te proeven in recepten die verschillende dames al van te voren hadden gemaakt. Wat was het allemaal heerlijk! O.a. pizza met zevenblad, kruidenboter met daslook (deze vond Suze het lekkerst:-)) , dadelballetjes met paardenbloem, verschillende soorten jam en limonade. En een heerlijke vruchtentaart en dat allemaal zelf gemaakt. Bedankt voor al het lekkers en voor de ontzettend leuke en leerzame middag!

Groetjes Suze, Marina en Linda

Wildpluk (Mieke Holtmaat)

Door het hoge water ging de weg er dwars doorheen (Mieke Holtmaat)

Jaarvergadering Natuurvereniging op 26 maart 2024

Voor het laatst introduceert Joop als voorzitter een spreker Geert de Vries (Grietje Loof)

In de nieuwe zaal van het Wolderhuus heet voorzitter Joop Verburg de aanwezigen welkom en bedankt de werkgroepen en hun coördinatoren. Joop bedankt ook twee personen die in het buitenland wonen en die belangrijk zijn in het gezicht naar buiten: Carl Maurits die maandelijks de nieuwsbrieven vanuit Spanje naar de leden stuurt en Roel Metselaar die vanuit Hongarije als webmaster de nieuwtjes en berichten van de Natuurvereniging meestal dezelfde dag nog op de website plaatst.

Een uitgebreid verslag van de vergadering is te lezen op de website bij de agenda (wat geweest is) op 26 maart 2024, Hier dus alleen een korte impressie.

Joop eert Wolter Moorman (Grietje Loof)

Na het bespreken van de financiële zaken die alle in orde bevonden worden, wordt afscheid genomen van twee scheidende bestuursleden. Joop zet eerst nog met een powerpointpresentatie Wolter Moorman in de zon om de enorme bereidwilligheid en trouw die hij altijd heeft gehad in ruim 20 jaar bestuurslidmaatschap. Wat Wolter toen nog niet wist maar wij wel ,was, dat Wolter op Koningsdag een Koninklijke onderscheiding zou krijgen. Dick Hein bedankt daarna Joop Verburg voor zijn jarenlange inzet op vele terreinen van de Natuurvereniging en voor zijn bestuurlidmaatschap waarvan 28 jaar als voorzitter. Ook Grietje Loof, voorzitter van IVN Hoogeveen spreekt een dankwoord uit voor de geweldige samenwerking. Een korte terugblik van Joop op de activiteiten van 2023 laat zien: de presentatie van het boek De Stenen Tuin (waarbij speciale dank uitgaat naar de redactie en naar Henk Bosma die het ontwerp deed en ook zoveel jaar Natuurgenoten heeft ontworpen), de Levende Vlinderweek in juni ter ere van het jubileumjaar, opening van het clubgebouw Buningshof en opening van de extra lus van het vlinderommetje, het 25-jarig jubileumjaar van de Vlindertuin, de Boomplantdag op Ten Arlo, de Feestelijke afsluiting van het jubileumjaar in december. Joop noemt het belang van de opzet van een jeugdgroep voor tieners, waarvan bleek dat de opzet en voortgang niet gemakkelijk is. Desondanks dank voor de inzet daartoe van Simon Datema. Na de pauze volgt de lezing van Geert de Vries over “Vogels in de woonomgeving en in het buitengebied”. In snel tempo en vol humor presenteert Geert een vermakelijk verhaal over de meest voorkomende vogels rond huis, tuin, bos en water in Nederland. Hij maakt vooral foto’s om een verhaal te vertellen. Hij nodigt ons uit deel te nemen aan een herkenningsquiz en bouwt zijn verhaal vervolgens op de antwoorden uit. Het was een prachtige avond.

Tineke Bos

Excursie naar het Zwarte gat

Zaterdag 6 april 2024: Na een grijze en natte periode (in het gebied ook goed te zien) was het deze ochtend angenaam warm met een prachtige zonsopkomst. Op de parkeerplaats was het geluid van een roffelende grote bonte specht goed hoorbaar. Onder leiding van Jan Mansens -een ervaren gids- moesten we eerst goed luisteren wat er allemaal te horen was. Hierna liepen we met 20 personen het gebied in. Het gebied is een pingo, een overblijfsel uit de laatste ijstijd waar de vorige eeuw nog turf werd gewonnen. De vogels waren nadrukkelijk aanwezig zoals de fitis, de zanglijster, de geelgors en de kneu. In het water zagen we kuifeenden, een dodaars en wilde eenden. De gids wees ons ook op de zomereiken met mooie breed en laag hangende takken. De genoemde vogels zijn ook goed te zien, omdat ze vaak hoog in de boom of struik gaan zitten waar nog geen blad aan zit. We passeren een aantal argwanend kijkende Schotse hooglanders, deze runderen moeten het gebied open houden. Iemand roept “een Buizerd”, maar als de vogel dichterbij komt blijkt het een Rode wouw te zijn die recht over ons heen zweeft met zijn kenmerkende gevorkte staart. Roy Strijker heeft er een prachtige foto van gemaakt. We lopen verder en zien en horen vinken een roodborst en mezen, en zien
op de top van een lisdodde een roodborsttapuit zitten. Ook zijn horen en zien we graspiepers.
Een interessante morgen, veel gezien en het mooie weer doet de natuur en de mens goed.

Reinder Schonewille

Fitis (Gerrie de Lange)

Zwarte gat in ochtendlicht (Roy Strijker)

Rode wouw (Roy Strijker)

Vroege vogel excursie Dwingelderveld

Op zaterdagochtend 18 mei vertrokken we rond half 7 vanaf de parkeerplaats bij Tonckenshuys richting het Dwingelderveld. De excursie werd geleid door Jan Mansens en al voordat we de parkeerplaats verlieten had Jan al een hele rits aan vogels gehoord en vertelde daar prachtig over. Na een kleine 10 minuten lopen was de eerste Kraanvogel te zien, ondanks dat deze op een redelijke afstand wat heen en weer liep was het met de verrekijker prachtig te zien. Niet heel veel later vroeg Jan ons allemaal om even heel erg stil te zijn…….en wat bleek; De Wielewaal was dichtbij, laat dat nu net de vogel zijn van ons prachtige logo! Na een poosje te hebben geluisterd was er in de boomtoppen wat beweging te zien. Het bleek dat er een aantal Gaaien was, die achter die Wielenwaal aanzaten, dit gaf ons de gelegenheid om de vogel in vlucht een paar keer kort te zien. Niet veel later kwamen we een bijzonder plantje tegen, het Heidekartelblad. Dit is een zeldzaam plantje dat bloeit in mei en juni, het plantje heeft een hele bijzondere manier van leven en daar wist Jan een heleboel over te vertellen. Tijdens de wandeling hebben we de Kraanvogels nog meerdere keren mogen horen, wel liet de Grauwe klauwier zich nog prachtig zien en vonden we sporen van de wolf. Al met al was het een zeer geslaagde excursie waarin we veel hebben mogen zien! Zelf heb ik ontzettend genoten en heb ik positieve reacties ontvangen op de wandeling. Hopelijk is volgend jaar de belangstelling weer net zo groot als dit jaar.

Roy Strijker

Aardhommel op Heidekartelblad, (Alfred Strijker)

Grauwe Klauwier (Roy Strijker)

Dank voor giften

Uit een legaat van een anonieme gever ontving de Natuurvereniging recent het geweldige bedrag van € 1500,=

Van het Tonckensfonds ontvingen wij een bedrag van bijna € 1000,= voor de aankoop van een nieuwe kastanjehouten bank bij Buningshof op de Middelveense kaamp. De bank die daar stond (uit 2010) was totaal aan zijn eind.

Philip de Babander schonk de Natuurvereniging twee grote volglas aquaria die ook als terrarium gebruikt kunnen worden

Bank bij Buningshof geschenk Tonckensfonds (Henk HUlzebosch)

NATUURVERENIGING ZUIDWOLDE

ACTIVITEITEN NVZ IN NAJAAR EN WINTER

Dinsdag 17 September 2024 - 15.00 - 17.00 - Egeltjesmiddag Buningshof voor jeugd vanaf 4 jaar
In Buningshof gaan we Egels knutselen, horen leuke dingen over Egels, eten we lekkere hapjes (niet voor Egels) en laten we heel misschien een Egel vrij in de natuur.

Zaterdag 21 september 2024 - 13.30 - 16.30 - Workshop EcoPrinten op stof (voor volwassenen en jongeren) in Buningshof (Irmgard Ballast)
Tijdens de workshop gaan we ecoprinten door gebruik te maken van bladeren, bloemen en bessen om de kleurstoffen, die van nature in planten zitten, direct over te brengen op stof. Artistieke ervaring heb je voor de workshop niet nodig, alleen enthousiasme om te experimenteren en plezier te hebben met de natuur! Voor leden is deelname gratis, niet-leden betalen €10,-. Graag aanmelden via de mail: info@irmgardballast.nl

Zaterdag 28 september 2024 - 09.00 -Natuur-dagexcursie in Woldlakebos: Planten-, libellen-, vlinder-, en paddenstoelenparadijs (Edwin de Weerd)
Onder leiding van Edwin de Weerd gaan we naar het Woldlakebos in het natuurpark De Weerribben-Wieden. Het is een moerasbos (ook wel broekbos genoemd) met veel sloten en natte plekken. In combinatie met de brede paden, die in de zon snel opwarmen is het een ideaal leefgebied voor o.a. vlinders en libellen. Verzamelen om 9.00 uur bij Tonckenshuys. Neem je laarzen mee! Opgave via info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Zaterdag 5 oktober 2024 - 09.30 - ca. 12.00 - Paddenstoelenexcursie Faliebergbos (Joop Verburg en Hans Post)
Onder leiding van Joop en Hans gaan we tot ca. 12.00 uur op zoek naar paddenstoelen. Wie vindt de bijzonderste paddenstoel? Welke zijn eetbaar? Wat betekenen paddenstoelen in de natuur? En voor de jeugd zijn er vragen als: Wie vindt de kleinste paddenstoel? En wie de kleurigste? Iedereen is welkom en er zijn geen kosten aan verbonden. Vertrek om 09.30 uur bij de parkeerplaats van het Tonckenshuys, Meppelerweg 22, Zuidwolde.

Donderdag 17 Oktober 2024 - 09.00 -12.00 - Natuurwerkdag in Steenberger Oosterveld
Samen met Landschapsbeheer Drenthe en Landschapsbrigade Zuidwolde wordt een educatieve werkochtend georganiseerd voor basisschoolklassenin het Steenberger Oosterveld.De natuurwerkdag is onder schooltijd en verloopt via de scholen.

Zaterdag 26 Oktober 2024 - 19.00 - 21.00 - Nacht van de Nacht i.s.m. VISIO Hoogeveen bij Faliebergbos. Start om 19.00 uur bij Tonckenshuys, Meppelerweg 22 Zuidwolde
Tijdens een wandeling kom je ongeveer 6 plekken tegen waar je de nacht op een

bijzondere manier ervaart. Speciaal voor deze routes werken we samen met VISIO in Hoogeveen om dit ook toegankelijk te maken voor mensen met een visuele beperking. Hoe anders ervaren zij het duister? Kun je aan de hand van geur een zwam herkennen? Wat proef je in het donker? Wat hoor je in de nacht? Kun je vleermuizen horen? Wat vertellen je vingers als je niets kunt zien? Hoe voel je de schors van een boom? Toegang: kinderen en begeleiders VISIO gratis, andere volwassenen € 2,50 Inclusief koffie en koek na afloop in Tonckenshuys.

Zaterdag 2 November 2024- 09.00 - 12.00 - Natuurwerkdag bij Buningshof, Ekelenbergweg
Natuurvereniging Zuidwolde doet mee aan de nationale Natuurwerkdag in samenwerking met Landschapsbeheer Drenthe. Vanaf 9.00 uur gaan we aan de slag bij de Buningshof om het heideterrein weer open te maken en opslag te verwijderen. Iedereen die mee wil doen, jong en oud, is van harte welkom. Heerlijk om samen buiten de handen uit de mouwen te steken en te zien hoe een gebied opknapt van deze onderhoudsbeurt. Wij zorgen voor gereedschap en handschoenen, maar trek zelf stevige kleding en schoeisel aan. Het meenemen van eigen gereedschap wordt wel op prijs gesteld. Dit dan graag even van een merkteken voorzien. We sluiten af om 12.00 uur met stevige soep voor alle medewerkers.

Dinsdag 5 november 2024- 20.00 uur - Lezing over paddenstoelen (Joop Verburg) in Wolderhuus, Zuideresweg 1a Zuidwolde
Paddenstoelen zijn voor de natuur van enorme betekenis. In de lezing wordt een grote serie beelden gegeven van de paddenstoelen, die in en om Zuidwolde te vinden zijn. Het verhaal gaat over schimmels, waar paddenstoelen de vruchten van zijn. Over de belangrijke functies van die schimmels, over hun schoonheid, hun giftigheid en over hun ongedachte kracht en veelzijdigheid. Iedereen is welkom op deze avond en opgave is niet nodig.

Zaterdag 9 November 2024- 09.00-11.30 - Spoorzoeken met Aaldrik Pot voor jeugd van 6 tot 99 (en ouder mag ook)
We vertrekken van het parkeerterrein van het Tonckenshuys om 09.00 uur naar Klein Zwitserland of het Zwarte Gat. Dit is afhankelijk van een sporenonderzoek, wat Aaldrik eerst gaat doen. Aaldrik Pot heeft 4 boeken geschreven waaronder “Het Prentenboek”. Een boeiend boek over de voetafdrukken van zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en ongewervelden die voorkomen in Noordwest-Europa. In het boek van 452 pagina’s worden de prenten van ruim honderd soorten behandeld met meer dan 700 foto’s en ruim 350 tekeningen.Hij is met name gespecialiseerd in zoogdieren uit Europa.Samen met ons gaat Aaldrik Pot zoeken, kijken, vertellen en verwonderen. We maken kans om sporen te zien van dassen, eekhoorns, reeën en vossen. Neem je mobiel mee voor bijzondere ontdekkingen.Opgave is niet nodig maar mag wel: info@natuurverenigingzuidwolde.nl
Houd de website/nieuwsbrief in de gaten voor verder nieuws.

Maandag 9 december 2024 - 20.15 uur - Foto-/filmavond van en voor (niet-)leden in Wolderhuus
Omdat ieder jaar weer blijkt hoeveel mensen hun foto's en films willen vertonen en wat een prachtige beelden er dan te zien zijn met de verhalen erbij, gaan we met deze jaarlijkse foto-avonden door. Ieder lid of iedere belangstellende krijgt de gelegenheid om een beperkt Eerdere avonden hebben laten zien dat er prachtige verhalen verteld worden en dat er bijzondere foto's en filmpjes te zien zijn. Opgave voor deelname aan de vertoning is vooraf nodig, Opgave via info@natuurverenigingzuidwolde.nl. Voor iedere deelnemer is maximaal 10 minuten tijd beschikbaar voor presentatie. Iedereen is van harte welkom om mee te doen of om te komen kijken en de toegang is gratis!

Zaterdag 28 december 2024 - 13.30 uur - Eindejaars Plantenjacht bij Idylle/ Zuiderkerkes II
Planteninstituut FLORON nodigt ons uit om weer mee te doen met dezelandelijke plantenjacht tussen kerst en oud en nieuw. We gaan op zoek naar wilde planten die in de winter bloeien in de buurt van Idylle/Zuiderkerkes II. FLORON wil graag weten welke planten er midden in de winter nog bloeiend te vinden zijn. Daar weten we verrassend genoeg maar heel weinig van, omdat er in de winter niet zo vaak naar planten wordt gekeken. Iedereen, jong en oud, is welkom vanaf 13.30 uur bij Handelsweg 16 (op het bedrijventerrein Zuiderkerkes II bij het palletbedrijf van Marinus Jonkman). Er wordt na afloop gezorgd voor koffie, thee en wat extra's.
Graag aanmelden via info@natuurverenigingzuidwolde.nl.

Vrijdag 3 januari 2025 - 09.30 uur - Uilenballen pluizen, vetbollen maken, insectenkasten timmeren voor de jeugd in de Buningshof
Jaarlijkse activiteit voor de jeugd met pluizen, vetbollen en timmeren in de Buningshof. Traditiegetrouw organiseert de Natuurvereniging Zuidwolde een morgen voor kinderen om insectenkastjes te bouwen, pinda's te rijgen, vetbollen te maken en uilenballen te pluizen. Alle kinderen ouder dan 5 jaar zijn welkom met ouders/grootouders. De natuurvereniging zorgt voor de begeleiding en voor materiaal en gereedschap en een versnapering.

Zondag 5 januari 2025 - 13.15 uur - Winterwandeling Linde (met Joop Verburg en Bram Luten)
Verzamelen bij Dorpshuus in Linde, Linderweg 24 voor de Winterwandeling. Op deze eerste zondag na Nieuwjaar organiseert Natuurvereniging Zuidwolde de traditionele winterwandeling. Vorig jaar ging de winterwandeling niet door vanwege de overvloedige regens. Vandaar dat we voor de wandeling dit jaar opnieuw te gast zijn rond het dorp Linde, waarbij de tocht o.a. over het ecoduct gaat. We sluiten om ca 15.15 uur af in Dorpshuus Linde met koffie of chocolademelk en koek. Deelnamekosten: een vrijwillige bijdrage.

Vrijdag 17 januari 2025 - 20.00 uur - Filmavond "Vogels kun je niet melken" in de Schakel Hoofdstraat 149

In samenwerking met de duurzaamheidscommissie van de Ontmoetingskerk kan gekeken en nagepraat worden over de documentaire "Vogels kun je niet melken". De film wordt op vrijdag 17 november om 20.00 uur vertoond in de Schakel, de zaal bij de Ontmoetingskerk, Hoofdstraat 149 in Zuidwolde. Iedereen is welkom.De toegang en de koffie, thee, wat lekkers en na afloop een hapje en drankje zijn gratis. Er wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd om de kosten te dekken. De film draait om grutto's, en om het dilemma van boer Bote de Boer uit Tjerkwerd en zijn zonen, die de boerderij willen voortzetten, maar wel rendabel.

Maandag 10 febr. 2025 - 20.00 uur - Lezing Jeroen Onrust "Weidevogels, boeren&wormen" in het Wolderhuus

Kievit

De lezing is een vervolg op de film "Vogels kun je niet melken", maar kan je ook los bezoeken. Jeroen Onrust, ecoloog en onderzoeker aan de RUG, was aanvankelijk gebiologeerd door vogels. Zijn nieuwsgierigheid naar het voedsel van weidevogels, bracht hem tot promotieonderzoek naar wormen in de Friese weilanden. Daarin bewijst hij dat rode wormen een sleutelrol spelen in het ecosysteem van een grasland. Bekendheid kreeg hij als "de wormenman", die kieviten nabootste door 's nachts gelegen op een zelfgebouwd karretje wormen te zoeken en te tellen. Over wormen en over (de afname van) die weidevogels en ook over zijn contact met boeren zal hij een boeiend verhaal vertellen.

Dinsdag 25 maart 2025 - 19.30 uur - Ledenvergadering NVZ en (20.30) lezing Albert Henckel over Dwingelderveld en Jaegersborg (Denemarken). In het Wolderhuus.

De agenda van de jaarvergadering komt in Natuurgenoten (in maart 2025) en is dan ook op de website te vinden. Daarna gaat Albert Henckel ons vertellen over het Dwingelderveld. Hij heeft bijna 49 jaar als boswachter bij Staatsbosbeheer gewerkt, waarvan 47 jaar in het Dwingelderveld. Daar kan hij dus heel veel vertellen: over de geschiedenis van het gebied, de veranderingen in de loop der jaren en ontwikkelingen van de flora en fauna. Na de pauze zal zijn verhaal gaan over Jaegersborg Dyrehavn - ten noorden van Kopenhagen, ontstaan als jachtgebied voor het Deens Koningshuis. Voor Albert Henckel is dit kroondomein een bijna jaarlijks terugkerend foto-reisdoel tijdens de hertenbronst in september.

Veenpluis in Dwingelderveld

Wandeling langs het Vlinderommetje

Met 11 deelnemers aan de wandeling was een mooie groep verzameld bij Buningshof op 6 juni, Joop Verburg leidde de excursie en wist veel te vertellen over de aanleg en de ontwikkeling van de natuurterreinen rond Buningshof. Maar eerst werd aandacht besteed aan de Gekraagde roodstaart die nestelde in de luxe nestkast vooraan het gebouw. Onderweg werden zowel de larven als de imago's van de prachtig rode Populierenhaan gezien. De deelnemers keken goed rond en zagen allerlei planten en beestjes, die al snel van Joop namen kregen. Doorntje (een sprinkhaantje), Zonnesproetbladroller en Zilverstreepgrasmot (nachtvlindertjes), Elzenhaantjes (bladkevertjes). Daarna werd een bezoek gebracht aan Landschapspark Middelveen, oorsprong van het Vlinderommetje. Daar waren enkele duizenden orchideeën te zien, waarbij 5 verschillende soorten in Middelveen tot bloei zijn gekomen. Ook daar werd nog een aantal soorten gezien zoals het Spitskopje (een sprinkhaantje met een zwarte streep over de rug) Eenmaal terug bij Buningshof werd samen koffie en thee gedronken en lekker nagepraat over een mooie avond.

Een deelnemer

Joop geeft uitleg over het terrein bij Buningshof (Joke Laroi)

Spitskopje (Renee Slot)

Larve van Populierenhaantje

De Zeldzame Bosorchis bij Middelveen (Joke Laroi)

8 mei papier maken

Irmgard geeft instructie voor het maken van papier

De kinderen hebben papier gemaakt (en ik stiekem ook). Er werd uitleg gegeven door Irmgard Ballast middels een PowerPoint hoe o.a. papier is ontstaan en de geschiedenis ervan. Daarna zijn we op zoek gegaan naar planten waar papier van gemaakt kan worden. De kinderen hebben na het verzamelen van de planten, alles in kleine stukjes geknipt. Omdat pulp maken veel tijd kost had Irmgard van te voren al 3 soorten pulp gemaakt, van wc-papier, van gras en van de sigaren van grote lisdodde. In grote langwerpige bakken werd water gedaan en hier in werd de pulp toegevoegd. Met verschillende maten schepramen konden de kinderen de pulp scheppen en dit aanbrengen op een doek om het op deze manier te laten drogen. Sommige kinderen kwamen op het idee om in de natte pulp bloemen aan te brengen. Een erg leuk idee! De kinderen waren heel enthousiast!

Een week later is het bloemetjespapier gedroogd

15 mei verf maken

Na een week wachten tot de pulp gedroogd was, konden we eindelijk het resultaat bekijken van het papier. Prachtig met de bloemen in het papier! Omdat de meeste kinderen bloemen in het papier hadden gedaan, had Irmgard nog blanco papier gemaakt om straks na het verf maken te kunnen gebruiken voor het schilderen. Irmgard had voor het verf maken ook een PowerPoint gemaakt met wat vragen en afbeeldingen. De kinderen deden enthousiast mee! Daarna was het tijd om zelf verf te gaan maken. De ingrediënten die gebruikt werden waren o.a. Krijt, eigeel, eiwit, kleur pigmenten, rodekool sap, bloemen etc. Met vijzels gingen de kinderen druk aan de slag en al snel verschenen de eerste verf

Aan de slag met het maken van verf

resultaten. Erg mooi om te zien. Sommige kinderen hebben ook zelf een kwast gemaakt van een stokje en dennennaalden of Heermoes. Toen was het tijd, voor wie wou, om te schilderen. De kinderen hebben echt genoten van beide workshops, bedankt hiervoor!!

Linda Lubberman

Tije en Ida maken alle kleuren

Wat is er leuker dan met eigengemaakte verf schilderen op zelfgemaakt papier

Eerste broeihoop in Zuidwolde!

Wat krijg je als je 1 m3 schors, 2 m3 bladeren, 20 stammetjes van ongeveer 2 meter en een hoeveelheid gemaaid gras zorgvuldig bij elkaar voegt? Inderdaad een broeihoop van ongeveer 1x2x1 meter! Met de hulp van onze energieke vrijwilligers (Maud, Richard (+ kinderen) en Bas) hebben we de eerste broeihoop in Zuidwolde opgericht. Het doel van deze hoop is om reptielen, amfibieën en kleine zoogdieren te helpen een goede nestplaats te vinden. De bladeren, schors en gras zorgen voor broei waardoor er warmte ontstaat die met name prettig is voor koudbloedige dieren. De stammetjes helpen structuur te geven en zorgen voor ingangen om de (warme) binnenkant te bereiken. Hoewel de activiteit bedoeld was voor de wat oudere jeugd, was het enthousiasme van de toch heel wat oudere jongeren er niet minder om. De broeihoop ligt bij Buningshof, in de buurt van de plas. Een ideale habitat voor bijvoorbeeld ringslangen. Volgend jaar gaan we de hoop opnieuw inrichten met vers bladeren en schors en kunnen we controleren of er gebruik is gemaakt van deze nieuwe huisvesting. Graag wil ik ook de gemeente De Wolden bedanken (afdeling Groen) voor het leveren van de schors en bladeren. Zonder deze hulp was het niet gelukt.

Albert Heere

Eerste broeihoop in aanleg (Albert Heere)

NVZ Slootjesdag 11 juni 2024

Op 11 juni om 15:00 was het weer zover, de jaarlijkse NVZ Slootjesdag! Evenals vorig jaar stond deze gepland voor het watertje bij locatie Idylle, onderdeel van het prachtige vlinderommetje.
Met een opkomst van 23 kinderen en een aantal volwassenen werd er flink geschept én gevangen! Evenals vorig jaar werden er veel 1 jarige salamanderlarven (weetje: jonkies van de salamander en kikker noemen we larven) gevangen. Een aantal jaar geleden is het water ernstig vervuild geraakt en was er vrijwel geen dierlijk leven meer, maar gelukkig blijkt de natuur erg veerkrachtig te zijn. Er lijkt zich een stabiele salamanderpopulatie te hebben gevestigd. Naast schoon water is de afwezigheid van vis hierin essentieel. Vissen eten namelijk jonge salamanders op. Gelukkig is hier tot op heden geen sprake van. Daarnaast zijn ook veel kikkers en dikkopjes gevangen. De amfibieën doen het dus goed in Idylle.
Omdat het de dagen ervoor flink had geregend stond het water zo hoog dat zelfs het vlonder onder water stond. Maar dat mocht de pret niet drukken, enkele kinderen stonden er zelfs tot hun middel in. Om 16:30 uur is iedereen, na wat lekkers en wat drinken, tevreden naar huis gegaan Jongens en meisjes bedankt en hopelijk tot volgend jaar!

Bas Slot

PS Wat die afwezige vissen betreft: Niet lang hierna werd een ontdekking gedaan die op pagina 14 te lezen is!! (JV)

Met een schepnet waterdiertjes vangen (Irmgard Ballast)

Feestelijke slootjesmiddag met veel deelname (Dick Hein)

Mooi om daarbij zelf in het water te staan (Dick Hein)

Tip!
Voor inspiratie, informatie en mooie producten https://www.thepollinators.org/

Bijensafari

Grote belangstelling voor het bijenverhaal van Pater van Dijk

Enthousiaste vrijwilligers, nieuwsgierige kinderen én al het moois dat moeder natuur te bieden heeft. Voor deze middag waren dat de bijen. Wat een waanzinnige beestjes en Oh wat hebben wij ze nodig net als onze jeugd. Beiden zijn dé toekomst. Dus volwassenen; laten wij ons voor hen inzetten en dat kan dus duidelijk ook spelenderwijs. Bij al heel wat ouders is dit doorgedrongen.

Wafels bakken lijkt wel op honingraat maken

Het is zo eenvoudig om de bijen te helpen, door alleen al een vuilboom te planten en je eigen tuin bijvriendelijk in te richten. Door de jaren heen zijn er bij gemeenten al heel wat planten en struiken vervangen door grassen. Mooi, handig in onderhoud, maarre ..... de bijen hebben er niet veel aan. De Natuurvereniging is daar met de gemeente over in gesprek.. Lid worden van de Natuurvereniging ondersteunt dat natuurlijk ook. Zo hebben we deze middag van Peter van Dijk echte honing geproefd! En veel geleerd. Hoeveel soorten bijen er in Nederland zijn?.. 360 Hoeveel eitjes de koningin per dag legt? .. 1500 (tot 100.000 per jaar!)

Kleien met bijenwas

Fruitspiesen maken (sponsoring door JUMBO)

Hoe bijen een honingraat maken van was? Hoe de koningin te herkennen is? Daarnaast nog veel meer, precies genoeg om de aandacht erbij te houden en het vuurtje aan te wakkeren om de bijen te willen helpen. Om de jeugd er op een speelse manier kennis mee te laten maken. Konden ze een bijen- en vlinder drinkschaal maken, kleien met echte bijenwas. Heerlijke fruitspiesjes maken en eten en er werden wafels gebakken. Met de mega bellenblaas, daar kon je de mooiste bellen mee maken. De bijen nog extra een handje helpen kan heel eenvoudig door bloemen te zaaien, koop een zakje bio-bloemenzaad. Oogst zaden van uitgebloeide bloemen om volgend jaar te zaaien.

Yvonne Elissen

VInce maakte ook een spies voor Peter van Dijk

Verslag 31 juli NVZ bij Boerderijen Fietstocht

Als onderdeel van de Kidsroute van de Boerderijenfietstocht was de Natuurvereniging opnieuw gevraagd een activiteit te organiseren. We hadden een plek toebedeeld gekregen bij de (fiets-)brug over de Reest bij de Bloemberg. Een mooie plek, maar wel met wat steile oevers. Omdat het een warme dag zou worden, waren veel ouders met kinderen al vroeg op pad gegaan. We zullen dus wel een aantal kinderen gemist hebben, aangezien wij pas na de lunch aanwezig hoefden te zijn. Toen wij (Hannie, Hilbert en Irmgard) om 12.30 uur arriveerden, kwam er juist een groep kinderen aan, die meteen goed konden meehelpen om vanaf de brug emmers water uit de Reest te takelen. Het water werd overgegoten in de bakken van de watertafels. In die emmers zaten niet veel waterdiertjes, dus wilden ze het wel met de schepnetten proberen. Meteen werd er een visje gevangen, waarvan sommigen beweerden dat het een jonge snoek was. Via de meegenomen zoekkaarten probeerden de kinderen de vis op naam te brengen. Het leek het meest op een bermpje, maar het moet

Waterdieren zoeken bij brug bij Bloemberg (Hannie Prins)

Met schepnet vissen in de Reest (irmgard Ballast)

Kleine modderkruiper (Irmgard Ballast)

de kleine modderkruiper geweest zijn. Die had niet op de zoekkaart gestaan. Ook de andere vangsten probeerden de kinderen op naam te brengen. Het was mooi om te zien, dat ze daar serieus werk van maakten. Zo ontdekten ze de larve van de kleine watersalamander, duikerwantsen, platwormen, libellenlarven, enz. De Reest was erg donker van kleur en stonk ook een beetje. Een buurtbewoner, die langs kwam wandelen, vertelde dat het water van de Reest op dit moment weinig zuurstof bevatte. Dat zou komen door de langdurige overstroming van de Reest deze voorzomer en vervolgens door het rottingsproces van dat ondergelopen hooiland, waardoor nu met de regen van afgelopen week die rottende vegetatie in de Reest beland zou zijn. Heel veel waterdiertjes hebben wij dan ook niet gevangen. Maar een kinderhand is gauw gevuld. Ook met maar een enkel diertje in hun schepnet, waren ze erg enthousiast.

Irmgard Ballast

Nestkastroute Zuideresweg

Tussen 12 april en 12 juni heeft een gezellig en geïnteresseerd groepje kinderen zes maal een rondje door het bos achter Zuideresweg 9 gelopen. Ik mocht een club van 6 kinderen begeleiden: Jessa, Syb, Fenne, Teye, Ida en Niek (en af en toe nog een vriendje erbij).

Nestkastgroep Zuideresweg (Theo Sleijster)

In het begin werden ook 8 eigen kastjes dichter bij huis bekeken maar die laatste bleven dit jaar verrassend allen leeg. Zo bekeken we tijdens een ietwat avontuurlijke slingerroute door het bos vooral de 13 stevige houten kasten van onze Natuurvereniging. Dit jaar werden een viertal zware kasten van 'houtbeton' toegevoegd, die verkregen werden via onze gemeente. Slechts 1 hiervan werd gebruikt door een grote koolmees familie. Van de 14 nestkasten die we regelmatig controleerden bleef helaas de helft leeg. Van de andere 7 was er eentje 'zielig': een bewoonde kast was al ruime tijd ervoor op de grond gevallen, waarschijnlijk doordat de schroef het niet gehouden had. Boeiend vonden de kinderen dat maden inmiddels de jonkies grotendeels geruimd hadden … maar het stonk nog wel. Een paar vroege nesten met 11 tot 12 eieren gingen prima en de jonkies hebben na weken hun huisje verlaten. Soms was ons bezoek een beetje spannend wanneer een moedervogel dapper op het nest bleef zitten of vaker plots wegvloog vlak voor onze ogen. Ook ontsnapte er soms tijdens ons bezoek een tikkie te vroeg een enkel volgroeid jong meesje. Twee laat gevormde nesten bevatten elk slechts 7 eitjes. Ook deze kleine mezenfamilies bleken op onze laatste tocht goed gegroeid. We zagen dit jaar dus een beperkt aantal succesvolle nesten en het bleken alleen mezennesten (4 x pimpel- en 2 x koolmees).
De kinderen hebben na de laatste rondjes als afsluiting nog gezellig een kwartiertje gespeeld in het speeltuintje naast het bos bij de tennisclub. Op de trampoline werden kunstige vogelvluchtjes gemaakt. We hebben samen genoten van deze voorjaarsnatuur-activiteit.

Theo Sleijster

Jonge mezen schreeuwen om voedsel (Theo Sleijster)

Uitgevlogen! (Theo Sleijster)

Zoekplaatje

WEET JE WELK DIER DIT IS?
Oplossing op de website:
www.natuurverenigingzuidwolde.nl

Bij een hoge kast krijgt Femke Beuving hulp van papa Theo

Nestkast routes 2024

Voor het eerst hadden we als vereniging naast de 4 routes in Zuidwolde ook een route in Kerkenveld. Dankzij de beheerders van het “Speelbos”, Plaatselijk Belang, konden wij ook daar een route uitzetten voor de jeugd. Door de inzet van onze vrijwilligers in de Zuidwolde (Hannie Prins, Peter van Dijk, Theo Slijsters , Freek Fieten) en Richard Huiberts in Kerkenveld hebben tientallen kinderen gezien hoe veel Kool- en Pimpelmezen, Bonte Vliegenvangers en een enkele Boomkruiper hun jongen hebben gebracht. We hadden dit jaar geen aanmeldingen voor de route in Nolde.

Een paar cijfers:

Route Faliebergbos : 162 eitjes in ongeveer 17 kasten, bijna allemaal uitgevlogen
Route Kerkenveld : 10 nesten met 100 eieren die allemaal zijn uitgevlogen
Route Kerkweg : meer dan100 jonge vogels uitgevlogen
Route Zuideresweg : helaas maar 6 nestjes met kool/pimpelmezen.

De door de gemeente De Wolden geschonken “houtbeton” nestkasten werden helaas matig bezocht door onze gevederde vrienden. Hopelijk volgend jaar meer succes. Naast het observeren van het nestgedrag van zang en bosvogels konden de kinderen dit jaar ook het ringen van Steenuilen bekijken. Het maakt best indruk als je een jong uilskuiken in je hand mag houden. De felle ogen, scherpe snavel en de kleine maar zeer sterke klauwtjes maken letterlijk indruk (in je hand). Roelof Nijboer, langs deze weg nogmaals hartelijk bedankt voor je medewerking en inzet!

Net als de twee vorige jaren hebben we de routes afgesloten met een bezoek aan het Vogelpark in Ruinen. Voor de kinderen is dit park een leuke manier om spelen en educatie te combineren. Het enthousiaste beheerders echtpaar doet er van alles aan om het park aantrekkelijk te houden en tevens een bijdrage te leveren aan het in stand houden van verschillende vogelsoorten.

Albert Heere

Nestkast 2 De eerstgeborene

Samen in de kast kijken (Mieke Holtmaat)

Afsluiting nestkastcontrole

Iedere maandagavond ging ik naar de Entekoele. Daar wachtte Hannie op ons, klaar om ons mee te nemen langs de nestkastjes. Het was altijd een verrassing wat we zouden vinden. Soms waren de kastjes leeg, soms zat er een nestje in, of een paar eitjes, en soms zaten er zelfs jonge vogeltjes in! In sommige nestkastjes zaten wel meer dan tien jonkies. Het was altijd gezellig met mijn groepje, en de verhalen die Hannie vertelde waren leuk. Als afsluiting van het seizoen gingen we naar het vogelpark in Ruinen. Daar waren allerlei diertjes te zien, maar vooral veel vogels. Het hoogtepunt was varen met een bootje, wat ik heel leuk vond. Er was ook een grappige papegaai genaamd Rakker. Hij kon “hallo” zeggen, zijn eigen naam roepen, “mama, koppie krou” en “doei” zeggen, en tot onze grote hilariteit kon hij ook lachen! De middag was perfect. Het weer was droog en zonnig, en we sloten de dag af met een broodje knakworst. Het was een super leuke ervaring die ik niet snel zal vergeten.

Groetjes Floor

De Ecoducten

Suthwalda

Monitoring tot half augustus. Er zijn tot nu toe weinig passages. De hoofdoorzaak is onrust op en rondom het ecoduct Er worden nog steeds geregeld wandelaars aangetroffen op het verboden wildgedeelte, met name in de weekeinden. In het aangrenzen Oosterveld is veel onrust door onder meer wandelaars, ruiters, fietsers , motorcrossers, terreinauto’s en honden al of niet aangelijnd. Ook wordt er aan Stroperij gedacht. Hero Moorlag die het ecoduct in mei bezocht zag een forse bruine adder en op een paal een levendbarende hagedis. Dat zijn leuke waarnemingen.

Met de klok mee Bram, Edwin, Harald, Jaap, Hero, Reijer en Philip opde rug)

Stiggeltie:

Tot augustus weer mooie aantallen passages, maar wel minder registraties van hazen. De Torenvalken hebben dit jaar niet op het ecoduct gebroed. Bram Luten constateerde medio augustus dat een Nijlgans in de kast zat te broeden. Of het een met het ander verband houdt is niet duidelijk. De grote poel bleek ook dit voorjaar weinig kleine waterdiertjes te bevatten. Een en-

Heel mooi dat Hero Moorlag er weer bij kon zijn

kele Alpenwatersalamander liet zich in de fuiken vangen en slechts een paar groene kikkers lieten van zich horen. Leuk was de nachtelijke opname van een nog erg jonge Vos, die met een grote prooi kwam aangelopen. Door de onscherpte van de opname kon de soort prooi niet worden vastgesteld, maar het had het formaat van een Haas. Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst in februari in 't Ende werden de resultaten van 2023 besproken en plannen gemaakt voor het nieuwe jaar. Harald de Graaf (regiobeheerder van HDL is daar aaltijd bij en dat maakt overleg over het beheer de de eoducten en het onderhoud van de poelen heel direct en effectief. Wanneer er niet weer net zoveel water valt als vorig jaar, vindt op 5 januari a.s. de **Nieuwjaarswandeling** plaats in Linde waarbij we ook over het ecoduct mogen wandelen.

Reegeit + kalfje

Jonge Vos op Stiggeltie

Reijer Römer

Plantenwerkgroep

Al vanaf april gaat wekelijks een groep leden van de plantenwerkgroep op pad op de donderdagavond om een kilometervak te inventariseren. Opmerkelijk dat het altijd leuk is, dat er altijd weer nieuwe dingen gevonden worden. Het maakt iet zoveel uit of het natuurgebieden zijn of voornamelijk bermen, altijd zijn er verrassingen. Ieder die het leuk vindt (met of zonder veel kennis, want kennis wordt vooral gedeeld) kan meedoen. Een mailtje naar Martin Stolp, **stolpm@kpnmail.nl** en je wordt wekelijks op de hoogte gehouden. Wij zijn van plan om nog even door te gaan, maar dan vanaf half september in een middag om vooral naar paddenstoelen te kijken. Dat is net zo interessant als planten. Kijk op de website of dat doorgaat.

JV

Op pad met irmgard, Harmen, Martin, Monique, Jan-Erik, Ruurd, Edwin en Margarethe (Joop Verburg)

Zoeken naar planten en waterplanten

Grote wolfsklauw op de Takkenhoogte

Roofvogels in Zuidwolde

Veel mensen zullen zonder veel moeite het miauwende geluid van de Buizerd herkennen wanneer die rondvliegt. Vooral wanneer de jongen leren vliegen kun je vaak groepjes zien en horen rondvliegen. Er zijn echter nog meer roofvogelsoorten in onze omgeving die nestelen en jongen grootbrengen. Al een aantal jaren komt een Rode wouw naar onze omgeving en ook dit jaar hebben zij weer gebroed ergens in het Reestdal. Harald de Graaff van St. Het Drentse Landschap zocht het nest op en regelde dat de jongen geringd werden en maakte foto's van deze gebeurtenis. De jongen worden voorzichtig uit het nest gehaald en aan alle kanten gemeten en uiteindelijk worden ze geringd en daarna teruggeplaatst.

Van Zwaantje Bolman kreeg ik bericht dat aan de oostkant van Zuidwolde het nest van een Wespendief in een hoge boom zat. Wespendieven behoren tot de zeldzamere roofvogels en om hun broedplaats te beschermen wordt er geen precieze locatie aangegeven. Ik ben met haar wezen kijken en kon zelfs een foto maken van een van de twee jonge Wespendieven. Later maakte Hans Dekker nog mooiere foto's dus daar laten we er een van zien.

JV

Rode wouw wordt gemeten en geringd (Harald de Graaff)

Oog in oog met de jonge Rode wouw (Harald de Graaff)

Jonge Wespendief (foto Hans Dekker)

Onze Steenuilen

Na een zeer succesvol broedseizoen van de steenuilen vorig jaar met 10 nestjes en 29 geringde jongen hoopten we dit jaar weer veel jongen te ringen.
Met 9 legsels en 32 eieren waren we wel tevreden bij onze eerste inventarisatie ronde. Het gemiddeld aantal eieren per nest was wat kleiner dan voorgaande jaren. Misschien was het koude en natte voorjaar daar debet aan. Toch gingen er ook 2 nestjes verloren. Bij Huiskes waren later de eieren verdwenen terwijl de oude vogels wel in de kast zaten en bij Wildeboer had de steenmarter de oude vogel doodgebeten en de eieren weg geroofd. De gedode uil had een ring om en deze was vorig jaar geringd bij de familie Broek op Veeningen. De kast zou wel marterproof zijn maar het dier is er toch weten binnen te komen. Kijken of we toch een andere kast daar kunnen plaatsen. Bij Hulzebosch hebben we de oude uil ook kunnen pakken met een ring om. Deze bleek vorig jaar geringd te zijn in Balkbrug. Zo krijg je ook wat informatie over de verspreiding van de steenuilen.

Henk Hulzebosch met een Steenuiltje uit een kast in zijn tuin

Harm Bloemhof laat zien hoe hij de Steenuiltjes ringt

Wel hebben we bij de andere kasten 18 jongen weten te ringen. Bij 1 kast waren we te laat voor het ringen en waren de jongen al uit de kast verdwenen. Veel kinderen hebben op de avonden van het ringen genoten van de jonge steenuiltjes, die door Harm Bloemhof werden geringd. Het is leuk om de kinderen kennis te laten maken met deze mooie vogels die bij onze omgeving horen.
Ondanks enige teleurstellingen zijn we toch wel tevreden over het afgelopen jaar. Vol goede moed gaan we straks in de herfst de kasten weer schoon maken zodat de steenuiltjes weer een mooi nestje hebben voor volgend jaar.

Roelof Nijboer

Steenuilen ringen

Aan het begin van de avond mochten mijn moeder en ik, kijken bij het ringen van de steenuilen. Spannend, want ik zou er eentje mogen vasthouden! Bij het begin durfde ik het nog niet. De meneer die de uiltjes ging ringen, begon eerst met het wegen van de uiltjes. Ze werden in een klein zakje gestopt dat aan een weegschaal werd gehangen. Daarna werd hun lengte gemeten. Toen kregen ze een klein ringetje om hun pootje. Na een tijdje vroegen ze weer of ik het uiltje wilde vasthouden. Ik zag hoe de meneer het uiltje gemakkelijk vastpakte. Mijn moeder moedigde me aan: “Toe dan!” Met een beetje zenuwen pakte ik het uiltje op. Het voelde zo donzig en licht in mijn handen! Het was een geweldig moment en ik vond het heel leuk!

Floor

Uilskuikens geringd

Op 4 juni zijn er onder de enthousiaste regie van Roelof Nijboer weer 2 nesten met Steenuilen geringd. Aan de Vuile riete werd er met de kinderen van nestkasten route in Kerkenveld gekeken hoe de drie jonge Steenuilen werden gemeten (vleugellengte> nog te klein om goed te vliegen) en gewogen (ongeveer 140 gram> goed op gewicht).De ringmeester Harm Boerhof (een grijze stofjas als bescherming tegen “wildpoepende uilskuikens”) legde uit hoe het ringen werkte en liet zien hoe ruim de ring zat. Vervolgens mocht ieder kind een kuiken vasthouden. Niet lang, want anders werden de grijze donsbolletjes te koud . Overigens waren de nagels van deze roofvogels in spe al behoorlijk ontwikkeld en vlijmscherp. Aan de Westerveldse weg werd het volgende nest bekeken door een nieuwe groep kinderen. Fanatiek wilde een van jongste al in de boom klimmen om te helpen. Helaas voor hem stond dit niet op het programma en moest hij zich beperken tot het aanschouwen van het meten en wegen van de twee kuikens. Van een ruime afstand werd dit schouwspel gade geslagen door de ouders van uilen. Door het koude weer was de ontwikkeling van jongen wat trager dan vorige jaren maar de verwachting van de komende “uitvliegdag” werd bepaald op eind volgende week. Aan voedsel geen gebrek want er lagen behoorlijk veel dode muizen in het nest.

Groet Albert Heere

Bijzondere libellen in Zuidwolde

Een heel nat voorjaar en ook in de loop van de zomer veel nattigheid. Er is een groep insecten, die van de omstandigheden geprofiteerd hebben en dat zijn de LIBELLEN. Zowel de grote en wijdvleugelige "echte" libellen als de kleinere juffers zijn heel veel te zien geweest. Nog leuker is het, dat allerlei soorten die eerder niet in onze omgeving gezien zijn, dit jaar wel gevonden zijn.

Op 3 mei ging Metske van der Maar even een rondje Steenberger Oosterveld doen. Daarbij zag hij de Noordse Witsnuitlibel op bijna dezelfde plaats als vorig jaar de Gevlekte Witsnuitlibel.

Noordse witsnuitlibel (Metske)

Beide zijn het zeldzame soorten. Een paar dagen later was Metske even op de Takkenhoogte. Er waren veel Azuurwaterjuffers, Watersnuffels en enkele variabele waterjuffers. Maar daarbij zag hij ook de Maanwaterjuffer ongeveer op de zelfde plek als vorig jaar een andere zeldzame soort: de Gaffelwaterjuffer (toen de eerste in Drenthe)

Maanwaterjuffer (Metske)

Op 15 mei ging ik (Joop Verburg) even op bezoek bij Buningshof en boven en rond het water vlogen talloze libellen en juffers: Grote keizerlibel, Viervlek, Smaragdlibel, Platbuik, Vroege glazenmaker, Azuurwaterjuffer, Watersnuffel en Lantaarntje) Tussen al dat schoons kon ik ook een foto maken van de Venwitsnuitlibel; ook al weer een zeldzame soort die nooit eerder in de buurt van Zuidwolde is gezien.

Venwitsnuitlibel

Op 18 mei fotografeerde ik (wat verder weg) in het Terhorsterzand bij Beilen de Oostelijke witsnuitlibel. Nog zo'n grote zeldzaamheid.

Oostelijke witsnuitlibel ZZZ

Op 25 juni was de bijensafari bij Buningshof. Terwijl de kinderen heerlijk bezig waren ging ik even rond de vijver met het fototoestel. Naast allerlei andere mooi dingen kon ik foto maken van de Tangpantserjuffer. Ook al weer zeldzaam.

Tangpantserjuffer

Intussen zag Dick scheper op 4 juni bij de plas bij Middelveen de Weidebeekjuffer. Die komt veel voor bij de Reest, maar zo dicht bij het dorp zie je ze maar zelden.
Op 11 juni ging ik samen met Irmgard Ballast naar het Zwarte gat. Ook daar kwamen we weer allerlei libellen tegen. We vonden er naast de Bloedrode en Steenrode heidelibellen ook de Tengere grasjuffer en de schitterend rode Koraaljuffer.

Tengere grasjuffer

Maud Maas Geesteranus bezocht op 19 juli de bocht in de Industrieweg, waar de Marinusbank staat. Zij maakte opnames van de Bandheidelibel, de Zwarte heidelibel en fotografeerde ook het uitsluipen van de Blauwe glazenmaker.

Bandheidelibel man ((MMG)

Zwarte heidelibel (MMG)

Uitsluipende Blauwe glazenmaker (MMG)

Op 25 juli waren Metske en ik daar ook en ook toen vonden we die soorten met ook nog de Bloedrode heidelibel.

Op 28 juli bezocht Metske het gebied bij Buningshof en ook daar weer veel en soms bijzondere soorten zoals de Tengere grasjuffer. Nieuw was daar de Zwervende heidelibel.

Zwervende Heidelibel (Metske van der Maar)

Op 30 juli was ik weer bij Buningshof en toen vond ik daar de Zwervende pantserjuffer.

Zwervende pantserjuffer

Het gebied rond Buningshof is langzamerhand een libellenparadijs geworden.
Tenslotte op 21 augustus. IK bracht een bezoekje aan de begraafplaats om te zien of er al wat aan paddenstoelen te vinden was. Nee dus, maar wel vlogen tientallen libelen rond. Het waren voornamelijk Bruinrode heidelibellen, maar ook de Paardenbijters die almaar druk rondgingen op zoek naar prooi. Paardenbijters hebben die naam gekregen omdat ze vaak bij paarden werden gezien en dan plotseling naar de huid van het dier vlogen.

Bruinrode heidelibel

Paardenbijter

Dat was niet om te bijten maar om paardenvliegen en dazen te vangen. Paarden konden daar maar wat blij mee zijn.
Al met al kun je hier zien dat rond Zuidwolde op heel veel plekken enorm veel te zien is van libellen. Het is soms niet gemakkelijk om ze te herkennen, maar wanneer het lukt en je kunt er ook nog mooie foto's van maken, kun je er geweldig van genieten en ook u als lezers, hoop ik.

Joop Verburg met dank aan Maud, Dick en Metske

Vijgenskeletteermot

Steeds vaker kom ik in Drenthe Vijgenbomen tegen. Steevast kijk ik dan of ik vraatsporen zie van de rups van de Vijgenskeletteeermot. Die rups vreet aan de uiteinden van de bladeren het bladgroen weg zodat alleen een “skelet van nerven” op die plek overblijft. Ik zie ze vaak en ook in onze eigen tuin zijn veel bladeren aangevreten. De Vijg kan er wel tegen en de vlinder die later uit de pop komt is klein maar mooi.

JV

Rups vijgenskelettermot op Vijg (renting)

Werkgroep Landschapsbeheer

Wij zijn weer begonnen! Na een periode van rust zijn op donderdagmorgen 19 september weer vol energie aan de slag gegaan. Tijdens een rondgang over Steenberger Oosterveld was het schrikken, de natuur was weer flink bezig geweest. Er is dus weer veel te doen dit seizoen. De landschapbrigade snoeit op vrijwillige basis deheideveldenop Steenberger Oosterveld. Als het nodig is doen we ook de wandelpaden, de fietspaden en af en toe snoeien we ook rondom het Zwarte Gat.

De werkgroep bestaat uit 7 personen die elke donderdagmorgen met elkaar de heidevelden vrij maken van vliegdennen en berkenopslag. Ook houden we dit snoeiseizoen weer een uitwisseling met de werkgroep Heideschonen van de vogelwacht Uffelte. Wij gaan dit seizoen samen naar het Holtingerveld. Lijkthet je leuk om als vrijwilliger gezellig in de buitenlucht met een groep natuurliefhebbers tussen 19 september en 15 maart de heide vrij te houden van opslag? Wij kunnen nog een aantal vrijwilligers gebruiken.Er valt genoeg te doen!

Voor inlichtingen kun je bij mij terecht: Bert Snippe 0654256270 coördinator van de werkgroep Landschapsbeheer.

Toegangspad Steenberger Oosterveld (Bert Snippe)

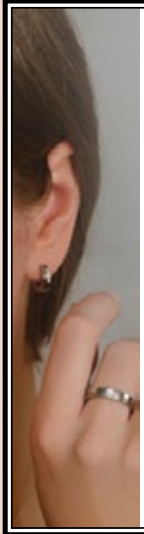
BEDENKEN ONTWERPEN UITVOEREN

Geworteld in het verleden, indrukwekkend in het heden

drukkerij van dijk Zomerdijk 13a, 7942 JR Meppel (0522) 270280 www.drukkerij-vandijk.nl

gacreatief Zomerdijk 13a, 7942 JR Meppel (0522) 728100 www.gacreatief.nu

Op zoek naar een mooi sieraad, horloge, klok of wekker?

Loop dan eens binnen bij Juwelier Dekker!

Ook voor uw reparaties kunt u bij ons terecht.

Juwelier Dekker

Hoofdstraat 99 Gemeenteweg 62
0528-372441 0522-463788
Zuidwolde Staphorst
www.juwelierdekker.nl

SINDS 1945

REPARATIE, ONDERHOUD & APK

Reparatie en onderhoud van alle merken, ook hybride en elektrisch met behoud van fabrieksgarantie. Ons team van ervaren monteurs werkt vanuit één doel: u zo goed mogelijk weer op weg te helpen.

NIEUW! Ook uw adres voor apk, onderhoud en reparatie van campers en bedrijfswagens.

AUTOBEDRIJF WEMMENHOVE

Meppelerweg 3 - Zuidwolde
tel. (0528) - 37 12 27
wemmenhoveautos.nl

VERHUUR | REPARATIE | OCCASIONS | BEDRIJFSWAGENS | WASSTRAAT
PROFESSIONEEL POETSBEDRIJF | APK-KEURINGEN | AUTO-LEASE

GROEN CENTRUM Zuidwolde

• TUINCENTRUM
• HOVENIER

Webshop: www.groencentrumzuidwolde.nl
Burg. Tonckensstraat 53a - Tel. 0528 - 37 43 12

BIJ INLEVERING VAN DEZE ADVERTENTIE 10% KORTING OP ALLE TUINPLANTEN

Geldt niet op lopende aanbiedingen

De TUIN kan wat extra voeding gebruiken:

Strooi nu: - Koemestkorrels
- Kalkkorrels
- Anti-mos middel

Tevens voor de tuin aanwezig:
Potgrond, Tuinaarde, Tuinzaden, Poot-aardappelen, Groente- en perkplanten, enz., enz.

Scherpe vaste prijzen van alle merken Honden- en kattenvoer

Wassens De Molen
Zuidwolde
371463

JanWassensVeevoer

Natuurgenoten is een uitgave van de Vereniging voor Natuurbescherming Zuidwolde en Omgeving.
www.natuurverenigingzuidwolde.nl